

Klimat- och näringslivsdepartementet

Datum

2025-08-25

Diarienummer

Ä 2025-1219

Remissvar – Betänkandet, en skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14) – ert dnr KN2025-01042

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden – den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken – som är ömsesidigt förstärkande. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Tillväxtverket begränsar sina synpunkter till förslaget om vandelsprövning

Vi delar utredningens målsättning att stärka rättvis konkurrens inom branscher där organiserad miljöbrottslighet är särskilt utbredd. Vi vill betona vikten av att prövning av miljöfarliga verksamheter fortsatt ska kunna genomföras effektivt, i enlighet med kommittédirektivet. Utredningen konstaterar att det saknas statistik över miljöbrott fördelat per bransch, liksom kunskap om vilka branscher som bör undantas från vandelsprövningen. Mot denna bakgrund anser vi att det krävs ökad kunskap för att säkerställa att vandelsprövningen riktas mot branscher där det finns risk för och förekomst av utbredd miljöbrottslighet.

Vi avstyrker förslaget att sökande företag själv ska samla in och bifoga uppgifter från flera myndigheter vid vandelsprövning. Enligt vår bedömning finns det effektivitetsvinster i att prövningsmyndigheter ges möjlighet att inhämta relevanta uppgifter från statliga register, vilket är i linje med *förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag*. Förordningen omfattar flera statliga myndigheter och samtliga länsstyrelser, med syftet att minska företagens uppgiftslämnarbörda.

Vidare anser vi att förslaget om vandelsprövning bör stödja målet att förenkla företagens uppgiftslämnande och myndighetskontakter genom ökad digitalisering (*Skr. 2021/22:3*), samt beakta *Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030*, då denna bland annat syftar till att minska företagens administration i samband med myndighetskontakter genom användning av digitala lösningar. Utöver detta vill vi

upplysa om möjligheten att digitalt inhämta uppgifter från exempelvis den Sammansatta bastjänsten för grunddata om organisationer (SSBTGO) (tidigare SSBTGU) hos Bolagsverket, som en övervägande andel av kommunerna och samtliga länsstyrelser är anslutna till. För att vandelsprövningen ska få önskad effekt är det dessutom av vikt att prövningsmyndigheternas behov av digitala och relevanta data för registerkontroller beaktas vid deras uppgiftsinhämtning från statliga register.

Utmaningar med att få in korrekta uppgifter från företag vid vandelsprövning för tobakstillstånd har tidigare uppmärksammats i *SOU 2024:23*. Enligt Kommunala alkohol- och tobakshandläggares förening (KAF-T) är processen resurskrävande för både kommuner och företag, med kompletteringskrav som riskerar att förlänga handläggningstiden. Kommuner har i stället behov av att få tillgång till relevanta uppgifter direkt från berörda myndigheter för att säkerställa uppgifternas korrekthet.

Tillväxtverket bedömer att prövningsmyndigheters möjlighet till inhämtande av uppgifter från statliga register minskar risken för felaktiga uppgifter, liksom behovet av kompletteringar. Detta kan i sin tur bidra till kortare handläggningstider, minskad administrativ börda för företag, samt stärkt rättssäkerhet. Vi delar därför inte utredningens bedömning att handläggningstider generellt skulle förlängas om ansvaret för uppgiftsinhämtning vid registerkontroll tilldelas prövningsmyndigheter.

Beslut i detta ärende har fattats av Avdelningschef Anna Johansson. Caroline Elfstadius har varit föredragande. I handläggningen har även Johanna Hjärtberg deltagit.

Anna Johansson

Caroline Elfstadius